

De roerige jaren '60 in Deventer

De jaren '60 zijn de jaren van de emancipatie- en democratiseringsbewegingen: de opkomst van de popmuziek, de popart, de flowerpower, de blackpower, het vredesactivisme, de studentenopstand, het feminisme, de homo-emancipatie en het natuuractivisme.

De politiek en de kunsten leven op. De wereld gaat wat betreft het socialisme, het humanisme en het pacifisme met sprongen vooruit.

Make peace not war.

In deze vernieuwingsbewegingen gaan jongeren voorop. Nooit eerder is de avant-garde zo jong en zo confronterend als in de jaren '60

Het waait over van Amerika via Amsterdam (Provo 1965-1967) naar de provinciesteden.

Ook naar Deventer.

Ineens zie je in Deventer jongens met lang haar en bloemenmeisjes. Er lopen

jongeren weg van huis, er zijn stakingen op scholen, er wordt wiet gerookt, er wordt voor het eerst gekraakt en gehokt. Maar vooral: er wordt van 's-morgens vroeg tot 's-avonds laat naar muziekzenders geluisterd.

Jong tegen oud & links tegen rechts

Het is in de jaren '60 jong tegen oud en links tegen rechts.

Links gaat de strijd aan met de vijf k's van rechts: het kapitalisme, de kerk, de kazerne, het kolonialisme en de klassenmaatschappij.

Links voert strijd voor meer gemeenschapszin, gelijkwaardigheid, broederschap en internationale samenwerking.

De culturele omslag begint in Amerika en in Engeland met de Beatles, de Stones, Bob Dylan, Andy Warhol en Bob Marley.

In Nederland bestaat de voorhoede van de nieuwe tijd uit, Boudewijn de Groot, Cuby and the Blizzards, Armand, Annie MG Schmidt, Freek de Jonge, Jan Wolkers, Roel van Duijn, Karel Appel en Johan Cruijff.

Deze opstandige jonge activisten en kunstenaars zijn de vensters van de canon jaren zestig van de Nederlandse geschiedenis.

De Kunstacademies, de Scholen voor journalistiek en de Sociale Academies stromen vol.

De linkse weekbladen Vrij Nederland, De Groene Amsterdammer, de Sextant en de popbladen Hitweek en Aloha worden van A tot Z gelezen.

De popprogramma's van de VARA-radio, de VPRO en Veronica staan de hele dag aan.

Voor de jongeren begint in de jaren '60 het Aquarius-tijdperk. Ouderen houden hun hart vast. Zij vrezen dat zij in het Sodom en Gomorra zijn beland.

De meeste ouderen vinden pop en jazz een duivels kabaal.

Seks is smerig en drugs zijn verslavend.

Demonstreren, staken en kraken zijn strafbare ordeverstoringen waartegen streng moet worden opgetreden.

Kappers weigeren langharigen te knippen, cafés houden hippies buiten de deur, homo's durven niet uit de kast te komen, scholieren met een grote mond worden van school gestuurd en feministen worden uitgemaakt voor sletten.

Deventer

Er is scheiding van geesten, er is polarisatie, ook in Deventer.

De stad heeft veel actie- en emancipatiegroepen, een actieve kunstenaarsbeweging, een Culturele Raad, een cultuurambtenaar en een Stichting Sociaal Cultureel Werk.

De Stichting Sociaal Cultureel Werk Deventer heeft een jongerencentrum met de naam De Zambar Brink 30. Dit centrum wordt in de jaren 1968-1972 met

geld van het rijk een professioneel poppodium, actiecentrum en arthouse en heeft een groot bereik in de ruime regio Oost-Nederland.

Ik ben er vier jaar lang sociaal cultureel werker en sta min of meer tussen twee werelden: de wereld van een progressief jongerencentrum in de binnenstad en de wereld van een burgerlijke flat in de Deventer nieuwbouwwijk Keizerslanden. Mijn buurman op de flat is beroepsmilitair en streng gelovig.

Hij wil niks van mij weten. Volgens hem heeft mijn hedonistische generatie haar ziel aan de duivel verkocht. 'Jullie zeggen het zelf,' zegt hij. 'Sympathy for the devil zingen jullie.'

Ik ben lid van de PSP en geef mijn buurman bij een verkiezing een PSP-flyer. Op de voorkant van de flyer staat een artikel over het militair-industriële complex als bron van het kwaad. De titel is: 'Oorlog is de hel op aarde.'

Ik zeg: 'Buurman, we moeten de hemel op aarde brengen, niet de hel.'

Mijn buurman denkt na. Dan zegt hij: 'Eigenlijk wel ja!'

Later krijg ik hem over zijn weerzin tegen homo's heen met de het Bijbelse gezegde 'God heeft alle mensen even lief.'

Links contra rechts in 2025

Het is in de afgelopen vijfenvijftig jaar niet gelukt om de hemel op aarde te brengen.

Integendeel: het ziet er in 2025 naar uit dat de vernieuwingsbewegingen van de jaren '60 in het drijfzand zijn geraakt.

Er komen nu donderwolven uit Amerika. En niet alleen uit Amerika. 'Er raast een autoritaire golf door de wereld' zegt de Duitse minister-president Manfred Weber.

Het geld en de vrije markt regeren, de grootheidswaanzin van machthebbers floreert, de oorlogsmachines draaien full speed, het kolonialisme vervangt de ontwikkelingssamenwerking en de migratie raakt totaal op drift.

Wat mij betreft mag de geschiedenis van de roerige jaren '60 zich in deze eeuw herhalen.

Links moet aan de bak met een pakkend plan tegen de groeiende ongelijkheid, tegen de heftige natuur- en milieuvervuiling, tegen een te grote toeloop van vluchtelingen en gastarbeiders en tegen het militair-industrieel complex.

Ik droom dat ik met mijn fietsclub een steile berg op moet fietsen.

We hebben het moeilijk, we staan op de trappers en komen alleen met de uiterste inspanning verder.

Wie staat daar? Midden op de weg? Met een lange zwarte regenjas en een verward hoofd? Marjolein Faber van de PVV!

Ze wil ons tegenhouden, ze wijst naar beneden. Terug jullie!
We fietsen om haar heen. Niet schelden jongens. Volhouden, we zijn er bijna!

Nieuwe foto's van Zambarbezoekers!